

**ОТГЛЕЖДАНЕ НА МИНИКАРАМФИЛ КАТО ЕДНОГОДИШНА КУЛТУРА
В РАЗЛИЧНИ КУЛТИВАЦИОННИ СЪОРЪЖЕНИЯ**

II. ПРОУЧВАНЕ ДОБИВА И КАЧЕСТВОТО НА ОТРЯЗАН ЦВЯТ

Бистра Атанасова

Институт по декоративни растения - София

Резюме

Атанасова, Б., 2010. Отглеждане на миникарамфил като едногодишна култура в различни култивационни съоръжения. II. Проучване добива и качеството на отрязан цвят, FCS 6(3): 463-467

През периода 2008-2009г. в Института по декоративни растения – София беше изведен опит за проследяване продуктивността на български сортове миникарамфил, отглеждани в стоманеностъклен и полиетиленови оражерии, без отопление. Установено е, че: 1. общият добив на отрязан цвят получен от сортовете, отглеждани в полиетиленова оранжерия, превъзхожда значително този отчетен в стоманеностъклената оранжерия. 2. не се наблюдават съществени различия в качеството на цветна продукция, получена от стоманеностъклената и полиетиленовата оранжерия. По-високият процент качествена продукция при сортовете отглеждани в полиетиленовата оранжерия, се дължи на по-големия брой цветни бутони.

Abstract

Atanassova, B., 2010. Growing the Minicarnation as an Annual Plant in Different Cultivation Facilities. II. A study of yield and cut flower quality, FCS 6(3): 463-467

In 2008-2009, a trial was carried out at the Institute of Ornamental Plants in Sofia for monitoring the growth and development of Bulgarian minicarnation varieties in steel-and-glass and polyethylene greenhouses without heating. It was found that: 1. the total cut flower yield of the varieties, grown in a polyethylene greenhouse, significantly exceeded the one in a steel-and-glass greenhouse; 2. no significant differences were found in the quality of the flower production in the steel-and-glass and polyethylene greenhouse. The higher percentage of high quality produce of the varieties, grown in a polyethylene greenhouse, was due to the bigger number of flower buttons.

УВОД

Започналата енергийна криза през 90-те години доведе до изместване на оранжерийното производство на основните цветни култури, от стоманеностъклените оранжерии с отопление в полиетиленови оранжерии, с цел поевтиняване на продукцията (Грошков и Денчев, 1989). От друга страна глобалното затопляне на климата наблюдавано през последните години е свързано с нарушаване цикличността на сезоните, повишаване на средномесечните температури и

неравномерно разпределение на валежите, което също допринася за търсене на нови, по-икономични начини на отглеждане на декоративните растения за повишаване ефективността на производството (Александров, 2005).

Голямото разнообразие от сортове при карамфила налага те да бъдат изпитани по отношение на добива, качеството на цветната продукция и устойчивостта към фузариено увяхване. Повишаване на продуктивността и подобряване качеството на продукта при карамфила е основна цел, както за производителите, така и за потребителите, поради което те са обект на различни проучвания (Kaufmann and Wagenknecht, 1988).

Редица автори разглеждат въпросите свързани с начините на отглеждане и методите за преценка на най-важните качества – поддържане на висока продуктивност, качество на цветната продукция и устойчивост към фузариено увяхване (Боровой, 1999; Cantor, 1993; Chimonidou and Americapos, 1999).

Според Немет (1991) качествата на сорта зависят както от климатичните условия през отделните години, така и от начина на отглеждане и нивото на прилаганата агротехника. Това налага интродуцираните и новосъздадените сортове да бъдат проучени при конкретните условия на дадена страна.

У нас подобни проучвания за добив и качество при карамфила са правени с 18 сорта едрочетен карамфил в условията на полиетиленова оранжерия, без отопление (Грошков, 1990).

Целта на нашето проучване е българските сортове миникарамфил да бъдат изпитани при сегашните условия на производство, в различни култивационни съоръжения.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

През периода 2008-2009г. в Института по декоративни растения – София, бяха заложили 2 опита за едногодишно отглеждане на миникарамфил, в технически и технологично остарели стоманеностъкленни и полиетиленови оранжерии, без отопление.

Използвани бяха 4 български сорта миникарамфил – Янита (розов), Русалка (жълт с червени щрихи), Биляна (бял с червени щрихи) и 1 селекционна линия - № 74/85 (бял с тъмнолилави щрихи) – Атанасова, 2003.

Опитите бяха заложили по блоковия метод, в 3 повторения за всеки сорт, с гъстота на засаждане 42 бр./m² и големина на опитната парцелка 1 m².

Растенията бяха засадени в края на март (28.03.2008г.).

Агротехническите мероприятия са извършени по технологията за отглеждане на миникарамфил за отрязан цвят (3).

За определяне динамиката на добива от отрязан цвят са извършени беритби през 3 дни, като общият добив за всеки месец е изчислен в процент.

Качеството на цветната продукция при отделните сортовете беше определено според изискванията на БДС (4).

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Добивът на цветна продукция от сортовете, отгледани в стоманеностъклената оранжерия е даден на таблица 1. Средният добив получен от всички сортове е добър - 151,6 бр./ m². С най-висока продуктивност на отрязан цвят е сорт Наслада (203,0 бр./m²), а с най-ниска - сорт Русалка.

Сумата от първо и второ качество на отрязания цвят се движи от 74,58% при селекционна линия № 74/85 до 79,43% при сорт Наслада. Процентът на качествената продукция от стоманеностъклената оранжерия е сравнително добро.

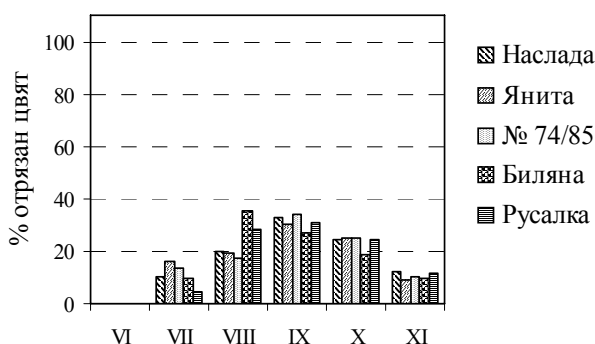
Проследявайки динамиката на добива на сортовете в стоманеностъклената

оранжерия е видно, че основната продукция при всички сортове е получена през месеците август, септември и октомври, с максимум – септември (фиг. 1.). Характерът на кривата за добив при всички сортове е почти еднаква, с изключение на сорт Биляна (с максимален добив през август).

Таблица 1. Добив и качество на български сортове миникарамфил в стоманеностъклена оранжерия

Сорт, селекционна линия	Общ добив, бр./m ²		Качество на отрязания цвят, %			
	брой	% спрямо ср. добив от всички сортове	I ^{во}	II ^{ро}	III ^{то}	Сума от I ^{во} + II ^{ро}
Наслада	203,0	133,90	45,62	33,81	20,57	79,43
Янита	174,0	114,78	40,43	35,74	23,83	76,17
№ 74/85	150,0	98,94	47,51	27,07	25,42	74,58
Биляна	128,0	84,43	48,96	30,21	20,83	79,17
Русалка	103,0	67,94	41,50	34,50	24,00	76,00
среден добив от всички сортове	151,6	100,00	-	-	-	-

При отглеждане в полиетиленова оранжерия българските сортове показаха по-висок добив на отрязан цвят и по-добро качество на цветната продукция (табл. 2). Средният добив от всички сортове е 202,8 бр./ m². Отново най-продуктивен се оказа сорт Наслада (272,0 бр.), надвишаващ с 34,12% средния добив получен от всички изпитани сортове миникарамфил.

Фиг. 1. Динамика на добива от отрязан цвят на сортове миникарамфил в стоманеностъклена оранжерия

За разлика от резултатите, отчетени в стоманеностъклената оранжерия, цветната продукция от полиетиленовата оранжерия е с по-високо качество (с 4,5%). С най-добро качеството на отрязания цвят е сорт Русалка, при който добивът от първо и второ качество е 83,72%, следван от сортовете Наслада и Биляна.

Динамиката на добива на сортовете от полиетиленовата оранжерия се различава от тази на сортовете в стоманеностъклената (фиг. 2). Различието се състои, в това че: още през месец юни е получен добив от отрязан цвят, поради благоприятните температурни условия през пролетта в полиетиленовата оранжерия; основната продукция се получава през юли, август и септември, като максимума на добива при 3 от сортовете (Наслада, Янита и линия № 74/85) е отчетен през юли, а при останалите 2 (Биляна и Русалка) - през август; продължителността на беритбения период е 6, а не 5 месеца.

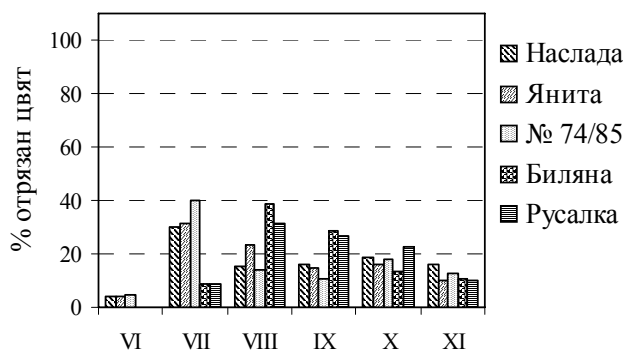
Отглеждане на миникарамфил като едногодишна култура в различни култивационни съоръжения.
II. Проучване добива и качеството на отрязан цвят

Получените от нас резултати за добива и качеството на отрязан цвят в неотопляеми полиетиленови оранжерии са потвърждение на изследванията и на други автори (Lipari and Romano, 1989; Грошков, 1990 и др.), че продукцията, която се получава през есента е с добро качество. По-добрите резултати отчетени в полиетиленовата оранжерия се дължат на по-добрите температурни условия.

С използването на полиетиленови оранжерии, периодът за получаване на отрязан цвят от миникарамфил, при едногодишен цикъл на отглеждане може да бъде удължен до 7,5 месеца, при отопляването им рано напролет и късно наесен.

Таблица 2. Добив и качество на български сортове миникарамфил в полиетиленова оранжерия

Сорт, селекционна линия	Общ добив, бр./m ²		Качество на отрязания цвят, %			
	брой	% спрямо ср. добив от всички сортове	I ^{во}	II ^{ро}	III ^{то}	Сума от I ^{во} + II ^{ро}
Наслада	272	134,12	47,67	35,80	16,53	83,47
Янита	233	114,89	51,61	30,19	18,20	81,79
№ 74/85	208	102,56	48,54	30,86	20,60	79,40
Биляна	164	80,87	49,49	32,78	17,73	82,27
Русалка	137	67,55	45,74	37,98	16,28	83,72
среден добив от всички сортове	202,8	100,00	-	-	-	-

Фиг. 2. Динамика на добива от отрязан цвят на сортове миникарамфил в полиетиленова оранжерия

ИЗВОДИ

При отглеждане на българските сортове миникарамфил в различни култивационни съоръжения – стоманеностъклена и полиетиленова оранжерии, без отопление се установи, че средният добив на отрязан цвят, получен от всички сортовете отглеждани в полиетиленова оранжерия надвишава значително този отчетен в стоманеностъклената оранжерия с 25,2%.

Не се наблюдават съществени различия по отношение качеството на цветна продукция получена от двете оранжерии.

При съчетаване на различен тип оранжерии с ранни и по-късни сортове може да се получи отрязан цвят от миникарамфил от юни – ноември.

ЛИТЕРАТУРА

- Александров В., 2005.** Върху почвеното засушаване в България.
- Атанасова, Б., 2003.** Селекция и технологични проучвания при миникарамфила (*Dianthus caryophyllus f. spray* Hort.). Халилитационен труд.
- Атанасова, Б., Иванова, И., Денкова, С., Якимова, Е., Котопанова, Я., Бистричанов, С., Филипова, И., 2003.** Технология за отглеждане на миникарамфил за отрязан цвят, Земиздад, София.
- БДС-5771-89, 1990.** Карамфили за отрязан цвят, С-45.
- Боровой, В., 1999.** Наш опыт выращивания гвоздики. Цветоводство, 4: 7.
- Грошков, И., 1990.** Проучване на сортимент от оранжерийен карамфил в условията на неотопляеми полиетиленови оранжерии. Растениевъдни науки, 22, 3: 48-51.
- Грошков, И., Денчев, Р., 1990.** Срок за засаждане и влиянието му върху ефективността на производството на някои сортове оранжерийен карамфил в неотопляема и полиетиленова оранжерия. Растениевъдни науки, 29, 1: 62-63.
- Немет, Л., 1991.** Гвоздика: ваше мнение? Цветоводство, 5: 4-5.
- Cantor, M., 1993.** Contributii la studiu fondului de germoplasma in vederea ameliorarii garoafelor. Buletinul Universitatii de Stiinte Cluj-Napoca. Seria Agricultura si Horticultura, 47, 1: 57-61.
- Chimonidou, P. D., Americapos, P. G., 1999.** Evaluation of carnation cultivars. Nicosia, Cyprus, 7.
- Kaufmann, H. G., Wagenknecht, J., 1988.** Results of methodical investigations into the complex regulation of yield-forming processes in carnations. Acta Horticulturae, 216: 331-335.
- Lipari, V., Romano, D., 1989.** Production results of the carnation cultivated in a cold greenhouse. Acta Horticulturae, 246: 139-143.

Отглеждане на миникарамфил като едногодишна култура в различни култивационни съоръжения.
II. Проучване добива и качеството на отрязан цвят
